

Bayer HealthCare
Bayer Schering Pharma

6 Interferón beta - pohodlná liečba

Táto brožúrka je jednou z edície o skleróze multiplex (SM), čiže roztrúsenej skleróze a s ňou súvisiacich otázkach. Dočítate sa v nej o aspekte **pohodlia počas imunomodulačnej terapie liekom interferón beta**. Čo potrebujete vedieť o **uchovávaní a podávaní lieku**? Získate informácie o tom, **ako prekonať "strach z ihly"** a ako **oslabiť nežiadúce reakcie v mieste vpichu** používaním autoinjektora prispôbeného na aplikáciu lieku. Oboznámte sa s Podporným programom zdravotných sestier založeným na používanie lieku Interferón beta a dozviete sa, čo môže zdravotná sestra pre pacienta urobiť.

Taktiež možno zistíte, že je pre vás užitočné prečítať si o ďalších aspektoch SM a jej liečbe v jednej z ďalších - alebo aj vo všetkých ostatných brožúrach.

Obsah

Interferón beta sa ľahko uchováva a pohodlne aplikuje	4
Výhody prispôsobených autoinjektorov	6
Podpora zdravotných sestier	11
Slovníček	13

Interferón beta sa ľahko uchováva a pohodlne aplikuje

Pri vývoji liekov používaných na liečbu ochorenia ako SM výskumníci a výrobcovia zvažujú mnoho faktorov, aby sa zaručila kvalita a účinnosť liečby. A hoci sa zo všetkých síl snažia, aby sa liek používal čo najpohodľnejšie a čo najviac vyhovoval, musia si byť istí, že si zachováva účinnosť a bezpečnosť.

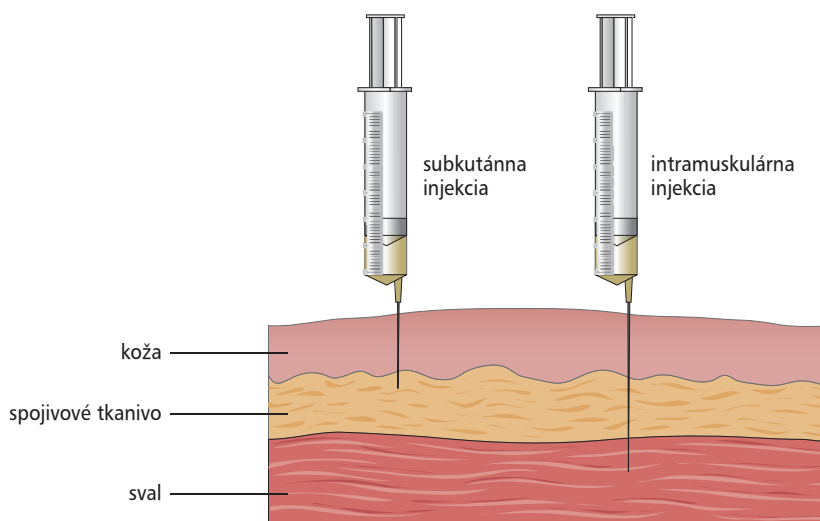
Kedže budete tento liek používať dlhodobo, je dôležité, aby manipulácia s ním bola čo najjednoduchšia a najpohodľnejšia. Cieľom je poskytnúť účinnú liečbu pri dlhodobom používaní lieku, ktorá bude čo najvhodnejšia a najbezpečnejšia a zároveň nebude pri aplikácii oslabovať jeho účinnosť. Napríklad, hoci mnohí ľudia so SM by mohli perorálnu formu Interferón beta považovať za veľmi vhodnú, zmarila by sa tým všetka účinnosť lieku, pretože by ho žalúdok „strávil“ alebo rozložil.

Až donedávna sa niektoré Interferóny beta musely skladovať v chladničke. Teraz sa to zmenilo a liek budete môcť uchovávať oveľa pohodľnejšie. Predáva sa v liekovkách ako suchý prášok a hoci treba na prípravu čerstvého injekčného roztoku postupovať v niekoľkých krokoch, možno ho skladovať dlhý čas pri izbovej teplote (do 25 °C). Pacient má tak väčšiu voľnosť v každodennom živote – už nemusí, ak je práve na cestách, hľadať najbližšiu chladničku.

Interferóny beta sa podávajú subkutánnou (podkožnou) injekciou a niektoré sa podávajú intramuskulárnou injekciou (pozri obr. č. 2) – znamená to, že sa injikuje do kože veľmi tenkou ihlou. Je dosť podobná ihle na injikovanie inzulínu, ktorý si diabetickí pacienti pichajú každý deň. Injekcie do kože sa celkom pohodlne aplikujú – najmä ak sa používa autoinjektor, ako to uvidíme v nasledujúcej časti.

Obr. č. 2:
Subkutánná injekcia = injekcia hneď pod kožu. Možno ju podať tenkou ihlou.

Intramuskulárna injekcia = injekcia do svalu pod kožu. Pri aplikácii je potrebná silnejšia ihla.

Výhody prispôsobených autoinjektorov

Dnes sú k dispozícii rozličné injekčné pomôcky, ktoré maximálne zjednodušujú podávanie Interferónov beta tak, aby sa pacient mohol obslúžiť sám. Dlhodobé skúsenosti pri poskytovaní podobných liekov a spolupráca s ľuďmi, ktorí majú SM, umožnili vývoj autoinjektorov.

Prekonať "strach z ihly"

Nutnosť samému sebe podávať injekcie často ľudia so SM spočiatku pokladajú za aspekt terapie, ktorého sa obávajú najväčšmi. Dnes existuje celý rad automatických injekcií nazývaných autoinjektory. Boli špeciálne navrhnuté tak, aby pomohli prekonať najmenšie obavy zo "samoobsluhovania" hneď od samého začiatku terapie.

Automatické injekčné pomôcky majú striekačku a ihlu uložené tak, že ich nevidiať. Človek jednoducho vloží striekačku do autoinjektora, potom položí autoinjektor na miesto vpichu a stlačí gombík, ktorý liek uvoľní. Ihla a liek sa automaticky injikujú tak hlboko, ako treba.

Niektorí ľudia so SM možno ešte vždy dávajú prednosť injikovaniu lieku ručne "tradičnou" metódou, kým mnohí iní využívajú značne novší prístup automatických injekčných pomôcok.

Pomôcť ľuďom pri podávaní injekcie

Automatické injekčné pomôcky boli špeciálne navrhnuté tak, aby sa postihnutý mohol sám obslúžiť spoľahlivo, jednoducho, bezpečne a pohodlnejšie. Ak potrebuje pri aplikácii injekcie pomoc, potom taká pomôcka ako autoinjektor je veľmi užitočná, pretože keď je naplnený a priložený ku koži, automaticky zaručí správne podanie injekcie.

Obrázok č. 5:
Bojíte sa ihiel?
Nemusíte,
ak máte
autoinjektor!

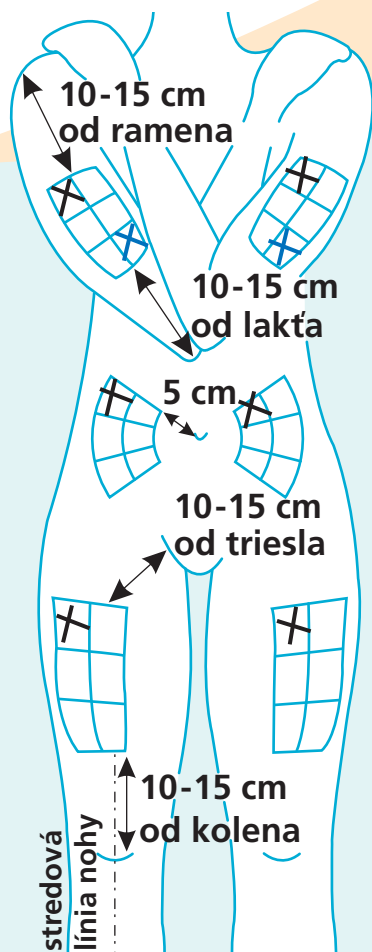
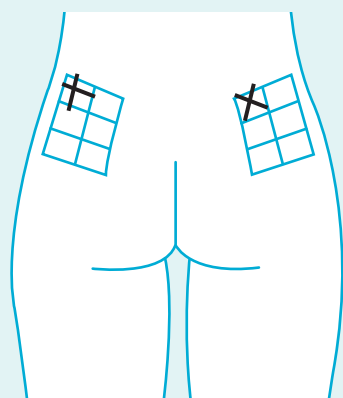
Obrázok č. 6:
Aj keď vám
podáva injekciu
člen rodiny
alebo priateľ,
autoinjektor
ocení

Autoinjektor tiež pomáha **správne dokola obmieňať miesto vpichu**. Je to dôležité, pretože lekár pacienta nabáda k tomu, aby striedal miesta aplikácie injekcie, čím sa znižuje riziko výskytu "nežiaducich reakcií v mieste vpichu" (pozri obr. č. 7). Používanie autoinjektora pomôže podať injekciu aj tam, kde sa s injekciou ťažko dostať pri "tradičnej" ručnej metóde. Nové pomôcky poskytujú optimálnu flexibilitu.

Zníženie rizika nežiaducich reakcií v mieste vpichu

Keďže pacient dostáva liek, ktorý má byť taký účinný, aby moduloval imunitný systém, možno zaregistrujete miestne imunitné reakcie v mieste vpichu injekcie. Najčastejšie sú to červené škvrny, ktoré občas môžu byť mierne bolestivé, prípadne trochu napuchnuté. Oveľa zriedkavejšie môžu byť nežiaduce reakcie závažnejšie, keď koža praská a infikuje sa. Hygienický postup, stále striedanie miesta vpichu a v neposlednom rade používanie autoinjektora uvedené riziká minimalizuje.

Jednou z výhod autoinjektora je to, že pomáha znižovať nebezpečenstvo vzniku takýchto „nežiaducich reakcií v mieste vpichu“. Pri tradičnej injekčnej metóde dve injekcie z 10 mohli vyvolať nežiaducu reakciu, kým pri používaní autoinjektora riziko možno zmenšiť na 1 : 10. Aby sa rozvoj týchto reakcií ešte väčšmi znížil, odporúča sa miesta aplikácie dokola meniť (viac informácií nájdete v brožúrke č. 7 o prekonávaní vedľajších účinkov).

Obrázok č. 7:
Schéma kolovania miesta vpichu injekcie:
zapisujte si, ktorý deň na ktoré miesto tela ste
si aplikovali injekciu; postupujte podľa
znázornenej schémy.

V čom sa autoinjektory odlišné?

Veľkosť - niektoré injektory sú dosť malé, vďaka čomu sa pohodlne uschovávajú, kým iné sú trochu väčšie a pri používaní nie sú také "skladné".

Jednoduché použitie - autoinjektor by mal podanie injekcie zjednodušiť.

Zaobchádzanie a trvanlivosť - na obsluhu by mal ideálny autoinjektor potrebovať iba málo krokov a mal by fungovať na veľký počet injekcií.

Technológia - niektoré autoinjektory sú navrhnuté tak, aby skryli bežný postup podania injekcie:

- 1.) injekčná ihla sa vnára do kože,
- 2.) vypustenie roztoku.

Signál - niektoré dokonalejšie typy autoinjektorov oznámia skončenie injikovania lieku signálom.

Podpora zdravotných sestier

Rady • Informácie • Prax • Podpora

Liečenie ľudí so SM je viac než užívanie liekov, pretože ide o chronickú chorobu, ktorá máva vplyv na kvalitu života. Môžu sa vynoriť otázky nesúvisiace s medicínskym aspektom.

Keď začnete dostávať liečbu Interferónom beta, ponúknú vám pomoc zdravotnej sestry, ktorej špecializáciou je SM. Tá vám poskytne rady, informácie a podporu.

Skúsené a špecializované zdravotné sestry pacienta naučia, ako si injikovať liek a pomôžu zvládnuť každodenné problémy. Okrem toho môžu vypočuť a porozprávať sa s pacientom pri pravidelných návštevách či po telefóne a rozptýliť neistotu pred začiatkom liečby a aj po tom, ako sa k liečbe pristúpilo. Pomôžu získať sebadôveru, zlepšiť sebestačnosť a oboznámia s tým, čo reálne možno očakávať od farmakologickej liečby SM. Vďaka pravidelným návštevám lekára, najmä na začiatku podávania lieku, sa počiatočné problémy a ťažkosti dajú prekonať.

Likvidovanie odpadu, správne uchovávanie liekov a rady pri cestovaní - to je iba zopár príkladov z mnohých, prečo **osobný kontakt** so zdravotnou sestrou je pre ľudí so SM dôležitý.

Mnohí používatelia Interferónu beta považujú takýto komplexný program podpory poskytovanej zdravotnými sestrami za neoceniteľný. Aj keď vám lekár alebo zdravotné stredisko zakaždým poskytne odbornú lekársku starostlivosť, vždy vám bude k dispozícii aj zdravotná sestra, aby vám pomohla, poradila a naučila s liekom zaobchádzať. Viac informácií o takýchto podporných programoch pre pacientov nájdete v brožúrke č. 7 tejto edície.

*Obrázok č. 10:
Zdravotná sestra
vyškolená na liek
Interferón beta vám
poskytne podporu,
zaškolenie aj radu*

Autoinjektor: Automatická injekčná pomôcka

Intramuskulárna injekcia: Podanie lieku injikovaním do svalu.

Subkutánná injekcia: Podanie lieku injikovaním pod kožu.

"Strach z ihly": Silná nechuť pri pohľade na injekčnú ihlu prechádzajúcu cez kožu pri podávaní lieku.

Reakcia v mieste vpichu: Nežiaduca reakcia kože okolo miesta vpichu; t. j. sčervenanie, opuch atď.

Notes

A light blue trapezoidal shape with horizontal lines, resembling a notepad page, set against a background with orange and light blue curved shapes.

Život so SM -

Ako si krok za krokom udržať aktívny životný štýl

Pre ľudí, u ktorých práve diagnostikovali sklerózu multiplex:

- 1 Skleróza multiplex - úvod
- 2 Diagnóza a čo ďalej
- 3 Symptomatická liečba SM
- 4 Úvod k modernej liečbe SM
- 5 Interferón beta - prínos modernej liečby SM
- 6 Interferón beta - pohodlná liečba**
- 7 Život so SM
- 8 Dlhodobé skúsenosti s liekom Interferón beta